

LOV OG EVANGELIUM

TEMA: BRUD OG BRUDGOM. EKTESKAP OG ENSLIG STAND.

✘ LA EKTESKAPET HOLDES I ÆRE AV ALLE

✘ Å LEVE LIVET SOM ENSLIG

✘ FRA TRELLDOM TIL FRIHET

«La ekteskapet holdes i ære av *alle*,
og ektesengen være usmittet!»

Heb 13:4a

Så sa Herren:
Stå på veiene og
se til. Spør etter de
gamle stier. Spør hvor
veien går til det gode, og
vandre på den! Så skal dere
finne hvile for deres sjeler.

Jer 6:16

REDAKSJONSNEMND

Per Bergene Holm, Finn-Widar Knutzen
og Dag Rune Lid
mail: loe.redaksjon@nll.no

ABONNEMENTSANSVARLIG

Vegard Heian
mob: 907 77 312
mail: loe.adresse@nll.no

Grafisk layout: Marie Louise Björn
Bilder: Freepik (s. 1, 22, 23), Pixabay
(s. 2, 32), Adobe Stock (s. 5, 13), Wirestock|Freepik (s.
7-11), Prostooleh|Freepik (s. 12), Ingar Gangås (s. 28),
Marie Louise Björn (s. 29)
Trykkeri: ETN Grafisk
ISSN: 2387-5275

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon ble grunnlagt
i 1963 av venner av den luthersk-rosenianske
forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift
og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL
støtter den lutherske kirken i Moldova og luthersk
litteraturarbeid i Bolivia og Peru.

NLL eier og driver også Bibelskolen på Fossnes i
Vestfold. Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord
og spørre etter de gamle stier, samt fremme arven fra
lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærefedre.

Bibelskolen på Fossnes
Valberggrenda 13B,
3160 Stokke
bibelskolen@nll.no
tlf: 33 33 89 00
www.fossnes.no

Formann NLL
Fredrik Thorbjørnsen
mob: 905 95 749
mail: formann@nll.no

Sekretær NLL
Martin Fjære
mob: 979 89 427
mail: sekretar@nll.no

NLL kontor
mail: kontor@nll.no

vopps
15095

Bankgiro:
3000 22 26193

Svensk konotonnummer:
8169-5, 694 381 912-5

Dansk konotonnummer:
7604 1734369

www.nll.no

INNHold august

Leder Av Finn-Widar Knutzen	3
Hyrdebrev i Bibelen Av Fredrik Thorbjørnsen	4
La ekteskapet holdes i ære av alle Av Finn-Widar Knutzen	6
Gled deg i din ungdoms hustru Ordspråkene 5:15-23	12
Å leve livet som enslig Av Mikkel Vigilius	13
Agape og eros I Av Finn-Widar Knutzen	16
Agape og eros II Av Erling Danbolt	17
De har tvettet sine kjortler Utdrag av årsmelding fra landsstyret	19
Brud og brudgom - samfunn eller frafall Av Finn-Widar Knutzen	20
Brudgommen og bruden - Jesus og Guds barn Av Martin Fjære	22
Josva 4 Av Martin Fjære	24
Utdrag av årsmelding for bibelskolen	26
Utdrag av årsmelding fra Sør-Amerika	27
Fra trelddom til frihet Intervju med Carmen Ascarrunz av Dag Rune Lid	28
Møtekalender	30-31
Ett er nødvendig Av Hans Erik Nissen	32

Brud og brudgom. Ekteskap og enslig stand.

I forrige nummer av Lov og evangelium var fokuset særlig på familien og morskallet – et viktige tema for alle mennesker. I vår tid er det et voldsomt press mot den bibelske veiledningen innenfor dette området. Det er derfor nødvendig å stanse opp, og tenke seg om.

Hva sier Herren? Hva sier Skriften? Det er nettopp gjennom Skriften – Bibelen – du kan finne den rette veien også i disse spørsmålene.

Bibelen «er som en lampe som lyser på et mørkt sted.» (2Pet 1:19) Gjennom Bibelen får du lys. Intet mørke er så dypt eller så tett at ikke Bibelen kan gi lys. Gå derfor frimodig til Bibelen også når det gjelder spørsmål om familieliv og morskall!

Temaet i dette nummeret er brud og brudgom, og ekteskap og enslig stand. Også i dette må vi søke lys og veiledning i Bibelen – Den hellige skrift. Her er også dype hemmeligheter. «Jeg taler her om Kristus og menigheten.» (Ef 5:32) Les artiklene i dette nummeret og grunn over det! Les mer andre steder – bare noen sider blir behandlet her. Bruk Bibelen og god bibelbasert litteratur!

En kristen er ikke kalt til å følge tiden eller moten, og slett ikke «tidsånden», ofte definert som de rådende ideologiske tanker og strømdrag i samtiden. Derimot sa Jesus: *Følg meg!*

En kristens kall er å følge Jesus, sin Frelser og venn. Og merk deg: Å følge Jesus betyr å følge hans ord. En kan ikke ha ett forhold til Ordet og et annet til Jesus.

«Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning,

til opptuktelse i rettferdighet, for at Guds menneske kan være fullkomment, satt i stand til all god gjerning.» (2Tim 3:16-17)

Hva innebærer dette? Først og fremst at du lærer Jesus å kjenne i troen. Bare slik er du et Guds barn, og har del med Jesus og frelsen i ham. Dernest innebærer det at du lytter til hans røst i Ordet, til tukt, trøst og veiledning. Ellers vil du bli ført vill.

Det er om å gjøre at vi «når fram til enhet i tro på Guds Sønn og i kjennskap til ham, til manns modenhet, til aldersmålet for Kristi fylde, for at vi ikke lenger skal være småbarn og la oss kaste og drive omkring av hver lærdoms vind ved menneskers spill, ved kløkt i villfarelsens listige knep. Sannheten tro i kjærlighet, skal vi i alle måter vokse opp til ham som er hodet, Kristus.» (Ef 4:13-15)

Gud skapte mennesket til mann og kvinne. Gud innstiftet ekteskapet mellom én mann og én kvinne.

Og dette er en avbildning av den himmelske virkelighet: Brudgom og brud; Jesus og hans troende menighet. Hvilken salig sannhet!

La meg ei tro hva verden tror,
som himlens visdom vraker.
Men lær meg at jeg lar ditt ord
bestemme troens saker!
Og la meg så bli fast derved,
til livets siste stund og sted,
ditt ord til pris og ære!

Sangboken nr 369, vers 3

HYRDEBREV I BIBELEN

Av Fredrik Thorbjørnsen

«Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far, og Herren Jesus Kristus.» (2Kor 1:2) Slik starter Paulus sitt andre brev til korinterne. Paulus, Jesu Kristi apostel, har omsorg for menighetene og den enkelte troende. Han våker over dem som Guds utsending, ikke i kraft av seg selv, men i kallet fra himmelens Gud.

Der Paulus og hans medarbeidere ved Guds ord fikk føre mennesker til omvendelse og tro, og grunnlegge en menighet - der startet åndskampen. Satan tåler ikke å miste sine treller, for han vil ikke at en eneste sjel skal bli satt i frihet. Kampen foregår i hvert enkelt hjerte.

Men det stod også frem mennesker som åpent forkynte et annet evangelium enn det Ordet forkynte. De kunne motsi apostlene, spotte dem eller i det skjulte motarbeide deres tjeneste. Dette var Paulus klar over, og han hadde nød for de troende at de ikke skulle bli ført på avveier.

I 2Kor 11:3-4 sier han:

«Men jeg frykter for at likesom slangen dåret Eva med sin list, slik skal også deres tanker bli fordervet og vendt bort fra den enkle og rene troskap mot Kristus. For om det kommer en til dere og forkynner en annen Jesus, som vi ikke har forkynt, eller om dere får en annen ånd, som dere ikke før har fått, eller et annet evangelium, som dere ikke før har mottatt – da tåler dere det så gjerne.»

Som vi kan se gjennom brevene i Bibelen, var det mer enn en gang at det ble en usunn vekst i menighetene eller den enkeltes trosliv. Paulus måtte hjelpe dem til rette ved sine

brev eller ved å sende sine medarbeidere for å føre de troende tilbake til sannheten. Dette skjedde ved deres ord.

I slike situasjoner kom det enkelte menneske og menigheten på valg. Da måtte de enten ta det til hjertet og omvende seg, eller holde Åndens stemme på avstand og bli fast i egen tanke.

Paulus uttrykker hvordan han kjenner på frykten og sier:

«For jeg frykter for at jeg kanskje ikke skal finne dere slik jeg ønsker, når jeg kommer – og at dere skal finne meg slik dere ikke ønsker, at det skal være strid, misunnelse, vrede, selvhevdelse, baktalelse, sladder, oppblåsthet, uorden.» (2Kor 12:20)

Paulus vet veldig godt at der hvor den onde kommer inn med sin gift, der vil det ikke bli gode vekstvilkår for en sunn tro, men slangens gift kan føre de troende i døden.

Hyrdebrevene i Bibelen har også din og min adresse. Spørsmålet er bare om de kommer frem. Har du fått et hyrdebrev til din adresse i det siste? Ja, like inn i det innerste av hjertet? Har du kjent hvordan det føles når Guds ord peker på noe i ditt liv som er usunt, peker på din synd eller dine blindfelt, hvordan motstanden da kan reise seg i hjertet?

Det er så lett for oss mennesker å støtte aktivt opp om de rette meningene i Guds ord og kanskje også dømme dem hardt som ikke mener det samme som oss.

Tilsvarende vanskelig er det å ta imot Guds

ord eller et hyrdebrev (rettledning) fra Guds tjenere på jord når det gjelder meg personlig. Da starter åndskampen hvor jeg stilles på valg om enten å ta det til hjertet, omvende meg og søke syndenes forlatelse i Jesu blod, eller jeg kan gjøre hjertet hardt g gå min egen vei.

Det ene er veien til livet og det andre er veien til evig fortapelse. «Den som akter på tukt, er på vei til livet. Men den som forakter tilrettevisning, vil gå seg vill.» (Ord 10:17)

Jesus er den gode hyrde som setter sitt liv til for fårene, og han gjør alt for å lede fårene hjem. Hans får kjenner hans røst og vil følge ham, men noen ganger forviller fårene seg og må hentes tilbake til hjorden.

Er du villig når han kaller deg tilbake, eller stoler du mer på deg selv enn på ham? Det er en grunnleggende nødvendighet i en kristens liv, å mistro sin egen fornuft og dømmekraft og være helt avhengig av Guds ord og hans

Ånd. I det som har med troens vei å gjøre er vi helt blinde etter syndefallet.

Derfor skulle vi med glede ta imot hyrdebrev i Bibelens ord og lytte når det sies oss: «bli i mitt ord», «bli i det du har lært», «få ikke en annen ånd».

Paulus trøstet sine troende venner gjennom sine hyrdebrev, han pekte på Jesus for dem, han pekte på synd og umoral, han talte til dem om splittelsens ånd, han oppmuntret dem i striden, og han uttrykte forventning om å møte dem igjen.

Det gjelder i dag også, og det gjelder deg. Når du leser hyrdebrev i Bibelen, så husk at det er til deg personlig. De er en hjelp til deg, for at du skal bli bevart og nå målet!

Takk Gud for at han ikke har gitt deg opp, men fortsetter å sende deg sine hyrdebrev. Det er et uttrykk for hans faderlige omsorg for deg!

L&E

LA EKTESKAPET HOLDES I ÆRE AV ALLE

Av Finn-Widar Knutzen

«*La ekteskapet holdes i ære av alle, og ektesengen usmittet! For Gud skal dømme dem som driver hor og bryter ekteskapet.*» (Heb 13:4)

HVA ER ET EKTESKAP?

Hvordan skal vi etter Bibelen definere og forklare på en enkel og grei måte hva et ekteskap er? Det er ikke lett å gi et kort og samtidig presist og uttømmende svar på et slikt omfattende spørsmål. Men ut fra Skriften kan vi i alle fall nevne disse viktige stikkordene:

- Æn kvinne og æn mann
- En sosial enhet, samfunnets grunncelle
- Livslangt
- Trofast
- Offentlig
- Rammen om det seksuelle samliv
- Det grunnleggende stedet for barn å komme til verden, vokse opp, oppdras og opplæres

Vi skal i denne artikkelen se på noen aspekter ved en bibelsk ekteskapsforståelse. Vi samler dette under følgende ti punkter:

1. *Det sjettede budet*
2. *Ekteskapet en skaperordning*
3. *Ekteskapet: En ypperlig ting*
4. *Ekteskapet er livslangt*
5. *Å vinne sin egen ektefelle*
6. *Valg av ektefelle*
7. *Religiøs forakt for ekteskapet*
8. *Verdslig forakt for ekteskapet*
9. *Ekteskap – språkforvirring*
10. *Hvem skal holde ekteskapet i ære?*

I. DET SJETTE BUDET

I ekteskapet er det viktig med stabilitet og trygghet både for voksne og barn. Derfor ser vi også at Gud har gitt oss et eget bud til vern og bevarelse av ekteskapet. Det sjettede budet lyder: «Du skal ikke bryte ekteskapet.» (2Mos 20:14)

Luther forklarer dette slik i sin lille katekisme: «*Vi skal frykte og elske Gud så vi lever et rent og sedelig liv i ord og gjerning, og enhver skal elske og ære sin ektefelle.*»

2. EKTESKAPET EN SKAPERORDNING

Ekteskapet er innstiftet av Gud. Det er en del av Guds rådsslutning og bestemmelse for mennesket. Før syndefallet var skjedd, innstiftet Gud ekteskapet. Det er ikke en nødsordning, eller en måte Gud så at menneskelivet måtte organiseres på som følge av synden. Vi leser om dette allerede i 1. Mosebok kapittel 1 og 2: «Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. Og Gud velsignet dem og sa til dem: Vær fruktbare og bli mange og fyll jorden, og legg den under dere og råd over havets fisker og himmelens fugler og over alt levende som rører seg på jorden.» (1Mos 1:27-28)

«Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og forbli hos sin hustru, og de skal være ett kjød.» (1Mos 2:24)

At Gud skapte mennesket som mann og som kvinne og til ekteskap, sier også Jesus. Han understreker at dette gjorde Gud fra begynnelsen:

«Han svarte og sa: Har dere ikke lest at han som skapte dem, fra begynnelsen skapte dem til mann og kvinne, og sa: Derfor skal mannen forlate far og mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett kjød? Så er de ikke lenger to, men ett kjød. Derfor, det som Gud har sammenføyd, det skal et menneske ikke skille.» (Matt 19:4-6)

3. EKTESKAPET: EN YPPERLIG TING

Når Luther forklarer mer utførlig om ekteskapsbudet i den store katekismen, skriver han

blant annet:

«Dette budet gjelder altså ektestanden, og vi har derfor nå anledning til å tale om den. For det første skal du merke deg hvor herlig Gud ærer og priser denne stand. Han både stadfester og verner om den med sitt bud. Han har alt stadfestet ektestanden i det fjerde bud, hvor han sier: Hedre din far og din mor. Og her i det sjettede bud har han igjen vernet om den og beskyttet den. Derfor vil han også vi skal ære ekteskapet og at vi skal holde det oppe og leve i det som en guddommelig, salig stand. Dette er jo den første stand han har innstiftet, og derfor har han også skapt mann og kvinne forskjellige – som enhver kan se – ikke til utukt, men for at de skulle holde seg til hverandre, være fruktbare, få barn og oppdra dem til Guds ære.

Derfor har Gud også velsignet denne stand så rikt framfor alle andre stender, og anvendt alt som er i denne verden for å utruste den, så ektestanden kunne bli rikelig og godt forsørget. Ekteskapet er ikke en ting som vi skal vitse og spøke med. Det er en ypperlig ting, som Gud mener det meget alvorlig med.»

(Gjengitt etter Konkordieboken, 1985, s. 326–327)

4. EKTESKAPET ER LIVSLANGT

For de fleste vil det være naturlig å ønske seg en ektefelle og se det som en god ting i livet å bli gift. Mange i samfunnet vårt ser ikke på inngåelse av ekteskap som en nødvendig forutsetning for samlivet. Og lever en sammen med noen, ligger det ikke som en absolutt forutsetning at det skal vare livet ut.

Begge disse synspunktene er feil, ifølge Bibelen. Er en ikke gift, skal en ikke leve sammen seksuelt. Har man inngått ekteskap, er det noe som varer livet ut. En skal stå ved sin ektefelle i gode og onde dager, hele livet.

«En kone er bundet så lenge mannen hennes lever. Men om mannen dør, da har hun frihet til å gifte seg med hvem hun vil, bare det skjer i Herren.» (1Kor 7:39). Tilsvarende for mannen. Det ser vi av Jesu undervisning i Matteus 19:

«Derfor, det som Gud har sammenføyd, det skal et menneske ikke skille.»

Vi har altså en ektefelle for hele livet. Dette sier oss at spørsmålet om ekteskap og ektefelle ikke bør tas lett på eller avgjøres på en tilfeldig måte. Du bør tenke deg grundig om og søke Guds veiledning gjennom Guds ord og bønn. Samtal gjerne også med en erfaren kristen du har tillit til, og som du er sikker på vil veilede deg etter det som Bibelen sier.

La det skje i Herren, som 1Kor 7:39 poengterte. Det innebærer blant

annet at du søker en kristen ektefelle som du kan be sammen med (1Kor 7:5), en du kan tjene Herren sammen med (Ef 5:21-33) og en som trekker i samme åndelige retning (2Kor 6:14): «Dra ikke i fremmed åk med vantro!»

I det norske samfunnet er det høy skilsmisseprosent. I 2022 ble det ifølge SSB inngått 20 769 ekteskap, og det var 8 204 skilsmisser (i 2021 var tallene 16 050 / 8 893). Også blant bekjennende kristne er tallet på skilsmisser dessverre økende. Dette til tross for at Bibelen viser oss at ekteskapet er livslangt, og at en skal være trofast.

Ønsker du en dypere gjennomgåelse og drøftelse av Bibelens ord om skilsmisse og gjengifte, viser vi til det danske tidsskriftet *Nyt Liv*. På nytliv.dk kan du studere den bibeltro og solide undervisning Mikkel Vigilius gir om skilsmisse og gjengifte.

5. Å VINNE SIN EGEN EKTEFELLE

«For dette er Guds vilje, deres helliggjørelse: Hold dere borte fra hor. Hver av dere må vite å vinne sin egen ektefelle i hellighet og ære, ikke i lidenskapelig begjær slik som hedningene, de som ikke kjenner Gud.» (1Tess 4:3-5)

Du som ikke er gift, skal søke din ektefelle i hellighet og ære, ikke som hedningene. De som kjenner Gud er annerledes, tenker annerledes og handler annerledes. I og med frelsen av bare nåde, ved Jesus alene, er en utskilt fra verdens vis og innviet til Gud. En spør etter Guds vilje med livet og ber om å bli ledet av ham i hellighet og renhet.

Framfor alt søkes en ektefelle der en gjensidig kan være til hjelp for hverandre på himmelveien.

«For hva gagner det et menneske om en vinner hele verden, men tar skade på sin sjel?» (Matt 16:26)

Be Gud gi deg en ektefelle der det kan realiseres at dere også får være sammen i evigheten hjemme hos Jesus!

I livet her i verden skal ektefellene stå sammen - støtte og hjelpe hverandre på himmelveien. De skal få lov til å be sammen og få bygge et kristent hjem i lag. Sammen skal de tjene Jesus med gjestfrihet, medmenneskelig og åndelig omsorg for nesten, og åndelig opplæring og oppdragelse av de barn Herren måtte gi dem.

6. VALG AV EKTEFELLE

Ut fra det vi har nevnt over, er valget av ektefelle viktig. I livet og i kontakt med våre medmennesker går det menneskelige og åndelige hånd i hånd. Når vi i ekteskapet skal leve tett på et menneske resten av livet, vil dette være særlig aktuelt. Ved valg av ektefelle bør en derfor overveie både åndelige og menneskelige momenter, for å forberede seg til å bygge et godt hjem og et godt ekteskap.

Mikkel Vigilius har skrevet om dette i det danske bladet *Nyt Liv* og vi siterer derifra:

«En betydelig del av de skilsmisser som jeg har vært vitne til, har på avgjørende måte vært forårsaket av ektefeller som ikke var følelsesmessig og psykologisk sunne. De var uten evne eller uten vilje til å ta hensyn og behandle sine nærmeste med sunn empati, omsorg og respekt.

Hos noen personer er disse begrensninger så dypt rotfestet i deres personlighet at det ikke er menneskelig mulighet for at de kan endre seg. Gud kan gjøre under, også i forhold til det jeg her taler om. Men uten et guddommelig under, må denne personlighetstypen til vanlig betraktes som uforanderlig. Det gjør saken bare enda mer alvorlig og vanskelig, at de som har denne personlighetstypen ofte vil være uten evne og uten vilje til å erkjenne at deres atferd og behandling av andre er destruktiv.

Når jeg skriver om denne problematikken her, er det i håp om å kunne advare noen som

er på vei inn i et ekteskap med en slik person. Det er en ekteskapelig katastroferetning.

I vår kultur har vi en kjæreste- og forlovelsestid som gir oss mulighet for å lære en mulig ektefelle godt å kjenne. Denne tiden er viktig, og den skal brukes etter sitt formål. Til deg som er i et kjæresteforhold: Ta deg god tid til å lære kjæresten din å kjenne.

Du finner ingen som ikke har svake sider. Du finner ingen som du ikke på visse områder kunne ønske var annerledes. Slik er det. Med tiden vil du erkjenne at en del av det du først opplevde som svakheter, hang sammen med styrker som du ikke hadde syn for. Men så kan du også støte på personlighetstrekk som du ikke skal se lett forbi, men reagere på.

Jeg vil oppfordre deg til å overveie om din kjæreste har hjerte og omsorg for de svake, kan føle med andre og ha medlidenhet, kan ta imot og bøye seg for berettiget kritikk, kan erkjenne sine feil og be om tilgivelse, kan leve godt med ikke å få rett og ikke å få viljen sin, kan tilgi andre, kan behandle andre som mål og ikke som midler, har tillit til deg og kan leve godt med ikke å vite alt hva du gjør, har den samme personlighet i alle «rom» i sitt liv, har et sunt forhold til alkohol, til sannheten og til penger.

Listen er lang. De fleste av oss må erkjenne at vi har svakheter på ett eller flere av disse områder. Vi kunne ønske at vi var annerledes og bedre.

Vi vet at vi har bruk for tilgivelse. Men nettopp det, at vi erkjenner våre feil og våre behov for tilgivelse, er et sunnhetstegn. Det alvorlige er hvis det på en rekke av punktene er markante og konstante avvik fra det som er sunt og godt, og det ikke er noen erkjennelse av at det er galt. Da må det lyse røde lamper, og de lampene må vi ikke ignorere og gå forbi på vei mot alteret og det forpliktende løftet.

At din kjæreste har en kristen bekjennelse, er ingen garanti for en sunn personlighet. At din kjæreste møter deg med kjærlighets-erklæringer, komplimenter og gaver, er ingen

garanti. Du må spørre og se etter en følelsesmessig og psykologisk sunn personlighet, og hvis du konstant og markant møter det motsatte, må du reagere på det.

Du har én ektefelle for hele livet, og dette må være en som er både åndelig og menneskelig sunn. Det er avgjørende for et godt, velsignet og holdbart ekteskap.»

*Nyt Livs blad nr. 3-2022,
i artikkelen 'Skilsmisse og gjengifte'
Oversatt til norsk av red.*

7. RELIGIØS FORAKT FOR EKTESKAPET

Det er Øivind Andersen som bruker dette uttrykket i sin lille bok «Ekteskapet og hjemmet». Han sier at dette innebærer at en ser på det materielle liv og det legemlige liv som noe urent eller syndig i seg selv. Nei, synden ligger ikke i materien eller i det naturlige og legemlige liv, og da heller ikke i ekteskapet og samlivet der.

I vår overseksualiserte tid skal vi likevel ikke tenke at det seksuelle samliv i ekteskapet er urent eller syndig i seg selv. Det er to syndere som lever sammen i ekteskap og dermed er synden med i alt, det er sant. Men seksuallivet i seg selv er slettes ikke syndig, derimot er det etter Guds vilje og plan. Det er Han som har ført ektefellene sammen, og sammenføyd dem. Det er Han som har sagt: «Vær fruktbare, bli mange og fyll jorden.» (1Mos 1:28)

Det er viktig å understreke dette. I et samfunn som fullstendig setter Guds bud og formaninger til side på det ekteskapelige og samlivsetiske området, blir det en viktig oppgave for Guds menighet, gjennom både forkynnelse og lære, å påpeke farer og advare mot en tenkning og et liv som strider imot Guds ord og vilje.

Men gjennom denne viktige og advarende oppgaven, kan en stå i fare for (ubevist og utilsiktet) å formidle et negativt syn på seksualitet og samliv generelt. Vi må derfor si

at mennesket er skapt til å leve i ekteskap. Og innenfor ekteskapet har også seksuallivet sin naturlige plass. Både for å føre slekten videre ved at barn blir født, men også for at de to som elsker hverandre, i kjærlighet kan være sammen på den mest nære og intime måte.

Dette er ikke noe en skal forakte, eller tenke er urent eller problematisk. Det betyr ikke at seksuallivet automatisk utfolder seg harmonisk og godt i kristne ekteskap. Som sagt må vi huske på at begge ektefellene er syndere, og de er også underlagt syndens følger, f.eks. angående sykdom som kan være både på kropp og sjel. Dette kan vi ikke ta opp i denne artikkelen, men vi nevner det, for her må ekteparet sammen finne en vei som kan fungere for dem. I kjærlighet til ektefellen skal enhver tenke på den andre og ha dennes ve og vel for øye. Sammen skal de i kjærlighet bygge et hjem også her.

En annen side ved den religiøse forakt for ekteskapet er når vranglære i menigheten, på generelt grunnlag, vil nekte andre å gifte seg. 1 Tim 4:2-3a sier at: «Det skjer ved hykleri av falske lærere som er brennemerket i sin egen samvittighet. Disse forbyr å gifte seg.»

Nei, ekteskapet er en god Guds ordning.

8. VERDSLIG FORAKT FOR EKTESKAPET

At den gudløse verden forakter Guds gode ordning og Guds hellige bud, bør vel ikke forundre oss. Det avgjørende er at ikke Guds barn lar seg smitte av verdens tenkemåte og levevis.

I nevnte bok av Øivind Andersen nevner han også vitser og skjemt om ekteskapet som eksempel på verdslig forakt. Ekteskapet er innstiftet av Gud og har stor vekt i Guds skapertanke med mennesket. Det er ikke noe å vitse med eller gjøre narr av. Nei, la oss holde det i ære!

En annen side ved forakt for ekteskapet, er en holdning til ekteskap og seksualliv som ikke er i overensstemmelse med Guds ord. Seksuallivet har sin utfoldelse innenfor ekteskapet. Det hører hjemme der og skal høyaktes der. Det er noe fortrolig og fint mellom ektefellene. En tenkning i strid med Guds ord fører fort til ord og handlinger i samme retning.

Samboerskap og utenomekteskapelig sex er synd. Ifølge statistikken (SSB) var det ca 900 000 samboere i Norge i 2022. Blant alle personer i Norge under 50 år er samboerskap vanligere enn ekteskap. Utenomekteskapelig sex er utbredt blant verdens barn, men det blir påstått at dette er noe som også brer seg inn i kristne miljøer. Men det er *ikke* å holde ekteskapet i ære. Tvert imot – det er synd. Skal en bli frelst, må en omvende seg og få tilgivelse for alle synder.

Vi må også særskilt nevne bruken av øynene, for etter Guds ord er også øynenes bruk en del av våre gjerninger. Det er en kjensgjerning at internett er en fristelse for mange. Usømmelighet og porno flourer. Dette blir en innfallsport til å forakte ekteskapet.

«Fly hor!», sier Bibelen (1Kor 6:18). Mange burde nok søke hjelp for å bli fri fra pornoavhengighet. Å få seg en mobil uten nettilgang kan være en løsning. Å snakke jevnlig med en du har tillit til om akkurat dette, likeså. Det finnes også varslingsapper som sender melding til en venn som du har avtalt med, dersom det registreres aktuelle bilder på mobilen din. Dette var noen mulige tiltak. Det finnes mange flere. Det viktige er at en ikke lar det skure og gå om en har problemer her.

En skal ikke ha verdslig forakt for ekteskap. *Hold det i ære!*

«Men enhver som blir fristet, dras og lokkes av sin egen lyst.» (Jak 1:14) Faller en kristen på

dette området, må en til Jesus og få gjort opp. En kan ikke akseptere eller leve i synden. Da vil en falle ut av nåden.

En kunne under overskriften «Verdslig forakt for ekteskapet» tale om flere aktuelle punkter. For eksempel kan mannen, som den fysiske sterkeste part, forakte ekteskapet ved undertrykkelse av kvinnen. En annen måte å forakte ekteskapet på er å være i opposisjon mot «hustavlene» i Ef 5:22. Der pålegges mannen et særlig ansvar for å elske som Kristus elsket menigheten. Kvinnens særlige ansvar er å underordne seg.

Det samme må sies dersom synet på barnet ikke er i overensstemmelse med Guds ord – dette gjelder barn og barneantall i familiene, og i særlig grad ved abort. Dette er også eksempler på områder der vi nå for tiden står i særlig fare for å forakte ekteskapet og de gode livslover Herren Gud har innsatt for oss mennesker.

«Elsk ikke verden, heller ikke de ting som er i verden! Om noen elsker verden, da er ikke Faderens kjærlighet i ham. For alt som er i verden, kjødets lyst, øynenes lyst, og hovmodig skryt av hva en er og har, er ikke av Faderen, men av verden. Og verden forgår og dens lyst, men den som gjør Guds vilje, blir til evig tid.»

(1Joh 2:15-17)

9. EKTESKAP – SPRÅKFORVIRRING

Dessverre har vi fått en «babelsk forvirring» i Norge angående begrepet «ekteskap». I og med endringer i ekteskapsloven i 2008 ble det i lovens §§ 1 innført at to personer av «samme kjønn kan inngå ekteskap».

I Bibelen og fra Skaperens side, er ekteskap noe mellom én mann og én kvinne.

Om en derfor lever i ekteskap etter norsk lov, er det ikke dermed sagt at en er gift og lever i ekteskap etter Guds ord og Guds mening.

Dersom en lever i samkjønnet «ekteskap» bryter en ekteskapsbudet, for en lever ikke i ekteskap etter Guds målestokk.

Og hvem skal vi høre på? For en kristen og for Guds menighet, er det bare ett svar på det spørsmålet: Vi hører på Gud ved å høre og innrette oss etter Guds ord. Det er Bibelen som er vår absolutte, eneste og fullt ut tilstrekkelige norm for kristen lære og kristent liv.

Guds sanne menighet holder seg til Guds ord. Gud er god, derfor er også hans bud og ordninger gode. Gjør en opprør mot disse, er det Gud en gjør opprør imot. Som vi leser i Jeremia 8:9: «Se, Herrens ord har de forkastet. Hvor skulle de da ha visdom fra?»

I dag er vi på mange måter i en tilsvarende samfunnsmessig situasjon som på apostlenes- og oldkirkens tid, som var Romerrikets og keiserens tid. Selv om romerretten ville fremme familien, lå vekten bare på enigheten mellom partene. En manglet den livslange forpliktelsen og det var ikke forbud mot skilsmisse. Utenomekteskapelige forbindelser var sosialt akseptert. Opplysningene her om romertiden er hentet fra boken «De to skal være ett» av Ragnar Andersen.

De kristne skilte seg ut. De innrettet seg, levde og tenkte på et annet vis. Ekteskapet ble definert og forstått i tråd med Bibelens og Jesu undervisning. Slik må vi også i dag ikke se etter hva som er «det vanlige» i samfunnet, men se etter i Herrens ord.

«Og skikk dere ikke lik denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne.» (Rom 12:2)

Denne forskjellen på det ekteskapelige området, som det var og skal være under slike samfunnsforhold, finner vi gjenspeilet i noe

Tertullian (155-240 e.Kr.) en gang skrev:

«Hedningene har ingenting felles utenom sine hustruer; de kristne har alt felles utenom sine hustruer».

10. HVEM SKAL HOLDE EKTESKAPET I ÆRE?

Alle! Det er det korte svaret på spørsmålet. Både de som er gift og de som ikke lever i ekteskap skal holde det i ære. Vi skal akte det høyt, denne Herrens velsignede ordning. Det innebærer blant annet å tale vel om ekteskapet og innrette sitt liv i tråd med Herrens formaninger, også innenfor det ekteskapelige området. Ingen skal bryte seg inn i ekteskapet. En skal vinne sin ektefelle i hellighet og ære, og inngå ekteskap på lovlig vis. De som er gift skal ikke bryte ut av ekteskapet. En skal høyakte sin ektefelle i gode og onde dager, og innrette seg etter

hustavlene.

Uten å forakte de som lever enslig, vil vi glede oss over de som inngår ekteskap og stifter egne hjem. La oss be for de kristne hjem, og la oss be for ungdommene at de må finne sammen i ekteskap og få seg gode ektefeller. At de kan være til gjensidig hjelp på veien fram mot det evige mål.

Så vil vi i en annen artikkel i bladet rette særskilt oppmerksomhet på den enslige stand – det å leve alene. Uansett er det både riktig og aktuelt å følge formaningen i Hebreerbrevets 13. kapittel, vers 4:

«La ekteskapet holdes i ære av alle, og ektesengen være usmittet! For Gud skal dømme dem som driver hor og bryter ekteskapet.»

L&E

GLEDE DEG I DIN UNGDOMS HUSTRU

Ordspråkene 5:15-23

Drikk vann av din egen brønn, drikk rennende vann av din egen kilde! Skulle vel dine kilder strømme ut på gaten og dine bekker renne ut på torgene? La dem være for deg alene og ikke for fremmede sammen med deg!

La din kilde være velsignet. Gled deg i din ungdoms hustru, den elskelige hind, den yndefulle gasell! La hennes barm oppleve deg til enhver tid, og la hennes kjærlighet stadig beruse deg!

Min sønn, hvorfor skulle du være beruset av attrå etter en annen manns hustru og favne en fremmed kvinnes barm?

For en manns veier ligger åpne for Herrens øyne, og han gir nøye akt på alle hans fotspor.

Den ugudelige fanges i sine egne misgjerninger, og han blir holdt fast av sin egen synds snarer. Han må dø, fordi han ikke lot seg tukte, og han går til grunne i sin store dårskap.

Å LEVE LIVET SOM ENSLIG

Av Mikkel Vigilius

«Det er ikke godt for mennesket å være alene.» (1 Mos 2:18) Disse ordene har gyldighet for alle mennesker. Vi er alle skapt til fellesskap. Ingen av oss har godt av å leve i total ensomhet. Men det er andre måter å oppleve nært og godt menneskelig fellesskap på, enn ved å være gift.

Bibelen taler mye og godt om familie-fellesskapet vi vokser opp i med foreldre og andre familiemedlemmer. For mange av oss er våre familiefellesskap en viktig og verdifull base i livet, tross de brytninger mange av oss kan oppleve i familien.

Bibelen taler også mye og godt om den rikdommen det er å ha gode venner. Det er noe naturlig i at våre nærmeste venner er av vårt eget kjønn. Men det er ingen tvil om at de som er alene, har stor glede av å ha venner av begge kjønn. Vi er skapt som menn og kvinner med forskjellige kjønn og forskjellige særpreg. Denne forskjellen er en skapergave som vi kan glede oss over og

berikes ved, også i vennskap. Det er en glede, som ikke er seksuell, å ha med det motsatte kjønn å gjøre i gode, nære og trygge relasjoner. Og det er ingen tvil om at nære relasjoner til venner av motsatt kjønn, kan være en stor hjelp til trivsel som enslig.

Paulus er et eksempel på en enslig som trivdes med å være nettopp det. Han sier selv at han har nådegave til å være ugift (1Kor 7:7). Det er uten tvil en avgjørende grunn til at Paulus trivdes så godt. Men det er også verdt å legge merke til hvordan Paulus levde.

Kjell Dahlene har skrevet en meget leseverdige bok: Medarbeidere for evangeliet (2002). Boken setter fokus på Paulus' nære venner og medarbeidere. Det er tankevekkende lesning. Når man er ferdig med de vel 200 sidene, sitter man tilbake med et bilde av en apostel som har mange nære og rike vennskap med andre kristne, både menn og kvinner. Det er tydelig at Paulus setter utrolig stor pris på vennene sine, at de er fortrolige

med hverandre, lider og ber med hverandre, deler deres gleder og sorger med hverandre, og støtter og hjelper hverandre i troen, livet og tjenesten. Paulus er alt annet enn en solist. Det er fundamentalt for den måten han er kristen, menneske og apostel på, at han er det i et meget nært fellesskap med fortrolige kristne venner, brødre og søstre. Her er uten tvil en viktig årsak til at Paulus kunne trives så godt som enslig. Og her er noe for oss å tenke over og lære av.

Når Paulus i så høy grad kunne berikes ved fellesskapet med kristne brødre og søstre, hadde det å gjøre med måten de kristne levde sammen på i det første århundre. Når de var samlet til gudstjeneste var det ikke bare en anledning til å høre en tale, men også til å oppbygge hverandre med Guds ord, be sammen, samtale om det de hadde hørt og spise sammen. De kristne hadde et nært og fortrolig fellesskap med hverandre. Menighetene var små. Det fantes ingen kirkebygninger, så man møttes i private hjem, og det satte begrensninger for forsamlingenes størrelse. Ofte møttes de kristne flere ganger i uken. Menighetsliv og privatliv fløt sammen, åndelig fellesskap og hverdagsfellesskap fløt sammen. Den innbyrdes omsorg hadde både en åndelig og en praktisk og diakonal side. Man støttet de svake og syke i menigheten, de gamle, enkene og de fattige. Når Paulus nevner nådegaven til å «hjelp» (1Kor 12:28), sier det noe om det liv som de kristne levde med hverandre. Er det noe for oss å lære av her?

For noen år siden gikk jeg og min familie i en menighet hvor det hver mandag var «åpent verksted» hos en familiefar i menigheten. Han var utrolig dyktig til å reparere biler, og mandag kveld kunne alle fra menigheten komme til hans garasje og få hjelp med bilen sin. Familiefaren hadde et par enslige menn til å hjelpe seg, og det var nok også en

overrepresentasjon av enslige menn og kvinner, som søkte hjelp.

Det var en betingelse for å få hjelp: At man var med på kaffen og samtalen til slutt om kvelden. Der var en helt særlig velsignelse ved disse kveldene. Vi fikk samtalt om alt mulig godt, menneskelig og åndelig, både mens vi arbeidet med biler og ved kaffen til slutt. Jeg kom tettere på menighetens enslige enn ved gudstjenestene, og de opplevde å være en del av et varmt, omsorgsfullt og velsignet kristent fellesskap.

Vi har mange muligheter for å være sammen som kristne mellom våre ukentlige samlinger, og vi har mange muligheter ved våre ukentlige samlinger å utfolde det kristne fellesskap i samtale, omsorg, innbyrdes oppbyggelse og forbønn. Det kan bli til rik velsignelse for oss alle. Men ikke minst ville det kunne bli til stor hjelp for de som er alene i våre menigheter.

For det er ikke godt for mennesket å være alene ...

Det var en hemmelighet til bak Paulus sin trivsel som enslig. Han gledet seg over de spesielle muligheter hans enslighet gav ham til å tjene Jesus og evangeliet (1Kor 7:32ff). Denne hemmeligheten har relevans for alle kristne. Gud kaller oss alle inn i en tjeneste som passer til vår menneskelige og åndelige utrustning, vår livssituasjon og sivilstand. Å gi seg helt i denne tjenesten for Jesus, med visshet om at jeg tjener ham og hans evangelium, er en kilde til en dyp og rik åndelig glede, som bare den troende kjenner til.

Det er et himmelsk fellesskap med Jesus som vi erfarer i tjenesten for ham og hans evangelium med alle de omkostninger det bringer med seg (Fil 3:10; 1Pet 4:13).

Denne tjenesten kan fylle livet for en enslig kristen med den dypeste takknemlighet, rikdom og glede, som vi ser det i Paulus' liv.

Det samme kan skje for den gifte kristne som villig går inn i den tjeneste Gud kaller ham eller henne inn i. Men for den gifte gjelder det at det første kallet til tjeneste ligger i ekteskapet og hjemmet (Ef 5:22 ff; 1Kor 7:32 ff; 1Tim 5:8).

Vi er alle enslige i en periode. Noen kristne er enslige hele livet. Andre blir det ved skilsmisse eller ved tap av deres ektefelle [Les også artikkelen *La ekteskapet holdes i ære av alle*, s. 6. Red.]

Det er langt fra alle som opplever livet alene som en gave og en velsignelse. Det kaller på vår felles forbønn, omtanke og omsorg. Samtidig er det verdt å understreke at Bibelen stiller livet som enslig og livet i ekteskap på lik linje, i ære og verdighet, og at velsignelsen for hver enkelt av oss ligger i den stand som Gud kaller og leder oss inn i. Mange enslige kan vitne om dette med glede, og mange gifte kan gjøre det samme. Men det har like stor gyldighet for de som sørger over å være alene, og de som sørger over sitt ekteskap.

«Du er der hvor jeg har satt deg.» Det var Guds svar til en kristen forkynner da han vurderte å skille seg fra sin hustru. Ekteskapet var umåtelig tungt, smertelig og ulykkelig. Det tynget ham, bøyde ham, ydmyket ham. Men det var et kors Gud selv hadde lagt på ham. Korset knyttet ham til Gud, til Ordet, til nåden og til himmelen. Dermed ble det til åndelig berikelse og bevarelse for ham selv, og det formet ham så han kunne bli til åndelig hjelp for andre.

«Du er der hvor jeg har satt deg!» Det er Guds svar til alle kristne, som sørger over

den stand de er i. Vi forstår ikke Guds handlemåte, når han fører sorg og smerte inn i våre liv. Men vi får lov til å utøse våre hjerter for Gud og fortelle ham om alt det som rører seg i oss: ønsker og håp, tvil og tross, motvilje og motløshet, sorg og savn.

Når vi kommer til Gud og øser alt ut for ham i bønn, kommer han oss i møte med det eneste som kan gi oss virkelig ro, trøst og tro: Evangeliet om at vi også i denne situasjonen har syndenes forlatelse, fred med Gud og evig liv, og at Gud gjennom alt som møter oss fører oss fram og hjem til himmelen.

Vi prøves ikke på samme måte og i samme grad. Men mange kristne har erfart at det var gjennom prøvelse og lidelse de ble løst fra jorden og lærte å synge om, trøstes av og se fram til himmelens fred og glede. Det er både i Bibelen og i våre kristne salmer en nær forbindelse mellom erfaringen av sorg og smerte og erfaringen av trøst ved håpets evangelium. Som vi møter det hos Johan Nordal Brun:

Hos Gud er evig glede!
Men før jeg kommer der,
jeg må blant torner trede
og bære byrder her.
Her trykker mange plager,
her strider Jesu brud,
her blandes fryd med klager,
kun glede er hos Gud.

Min Jesus skal jeg skue!
Han, han er håpets grunn!
La korset kun meg kve,
det er en liten stund!
Snart intet meg bedrøver,
snart ingen motgang mer
min glede fra meg røver.
Snart jeg min Jesus ser.

Fra *Nyt Livs blad* nr. 3/2022.
Til norsk ved red.

AGAPE OG EROS I

Av Finn-Widar Knutzen

Erling Danbolt (1904-2002) oversetter, fortolker og reflekterer over 1. Korinterbrevs kapittel 11 – 14 i sin bok «Se selv hva Bibelen sier om manns og kvinners tjeneste i menigheten», Lunde Forlag 1990.

Danbolt hadde særlige forutsetninger for utgivelsen av en slik bok. Han forteller selv i forordet til boken at han i 1948 ble rektor ved *Den felles lutherske presteskolen* på Madagaskar. Der var studiet av 1. Korinterbrev sentralt i utdanningen, og han underviste selv flere årskull med forelesinger og samtale i nettopp dette brevet. Han skrev også i den forbindelse en kommentar på gassisk. I forbindelse med utgivelsen av Bibelverket i Norge skrev han kommentaren til 1. Korinterbrev. Denne kommentaren kom også i en revidert utgave. Da en senere i Danmark ville utgi en bibeltro og solid kommentarserie over Bibelens bøker (Credo-kommentaren), ble norske Danbolt utfordret til å skrive kommentaren til 1. Korinterbrev. I en alder av over 80 år tok han fatt på oppgaven og gjennomgikk brevet på nytt, og vi fikk en ny og enda grundigere kommentar enn den i Bibelverket.

«Se selv...» er den siste boken fra ham om tekster fra 1. Korinterbrev. Den anbefales varmt!

I forbindelse med gjennomgangen av kapittel 13 har han en del merknader og refleksjoner som hjelper oss til forståelse også av dette kapitlet. Det kan jo blant annet synes merkelig at kapittel 13 (ofte kalt «kjærlighetens høysang») er mellom kapittel 12 og 14 som mye omhandler nådegavene.

Det er i denne sammenhengen Danbolt kommer inn på det greske ordet *agape*, som på norsk er oversatt med «Kjærlighet».

På gresk (det språket Det nye testamentet opprinnelig er skrevet på) har vi flere ord som på norsk oversettes med *kjærlighet*. Blant disse er *eros* og *agape*. *Eros* var et mye brukt ord på apostlenes samtid, mens *agape* var veldig lite brukt. «Ja, så lite», sier Danbolt, «at vanlige folk ikke forstod ordet om det ikke ble forklart.»

Men her må vi merke oss en viktig ting. I Bibelen brukes ikke ordet *eros*. Det er *agape* som blir brukt. Hvorfor? Begge betyr jo *kjærlighet*. Er ikke *kjærlighet* = *kjærlighet*? Her hjelper Danbolt oss til klarhet. Klarhet både i forhold til de bibelske tekster, og for den samtiden apostlene og de første kristne levde, men også i forhold til vår egen tid og den situasjon dagens kristne lever i.

Danbolt skriver at *eros* og *agape* tilhører to fullstendig adskilte åndelige verdener. Danbolt mener derfor blant annet at vi ikke bør kalle 1. Korinterbrev 13 for «kjærlighetens høysang».

I neste artikkel her i bladet kan du selv lese noen utdrag fra Danbolts bok om dette.

AGAPE OG EROS II

Av Erling Danbolt

Han [Paulus] presiserer at den kjærligheten Gud møter oss med i Kristus er noe ganske annet enn det hedningene kaller kjærlighet.

Han bruker derfor som nevnt et annet ord for kjærlighet, et ord som allerede i den forberedende åpenbaring i GT (LXX) var tatt i bruk, og som ble det kristne ord for kjærlighet, agape. I hellenismen var det også andre ord som ble brukt, bl.a. eros. Eros finnes i en rekke ordforbindelser: erotisk osv. Men dette er et ord som aldri brukes hverken i GT eller i NT. Det betegner den lidenskapelige følelsesmessige kjærlighet, først og fremst mellom mann og kvinne. Det er en kjærlighet som er bestemt av verdien av det eller den som elskes, og kan også brukes idealistisk om streben etter de høyeste verdier.

Et ord som brukes mye er ordet filos - venn - og de mange avledninger av det. Det er kjærligheten mellom pårørende, familie, venner og kristne «brødre», i motsetning til hat og til fiender. Det finnes i en mengde sammensetninger med filo-, som filosofi, filantropi = menneskekjærlighet; filadelfia = broderkjærlighet, men også om egenkjærlighet og pengekjærlighet (2Tim 3:2), gjestfrihet (Rom 12:13). I Tit 3:15 hilser Paulus dem som er våre venner i troen, sml Joh 21:15ff.

I vårt land blir bare ordet kjærlighet brukt som oversettelse av både agape og eros, med dets mange avledninger. Vi er så vant med det at vi tenker ikke over at det dreier seg om to grunnforskjellige begreper: agape og eros. Når GT og NT taler om kjærlighet, er det alltid Guds kjærlighet, agape, det er tale om: Enten at Gud er kjærlighet og alltid møter oss med den kjærlighet som stråler ut fra ham, og

er utøst i våre hjerter (Rom 5:5). Eller om vår kjærlighet, den kjærlighet vi får fra Gud, hans kjærlighet til oss i Jesus Kristus, sml 1. Joh 4:19. Den kommer ikke fra oss, men alltid fra ham. Det er agape som også brukes om kjærligheten mellom ektefeller i Efeserbrevet.

Men ordet kjærlighet som vi oversetter agape med, er egentlig en kjærlighet som vi kan prestere. Det er det grekerne kaller eros. Verbet av samme rot er eraô, begjær. Eroskjærligheten er ikke en kjærlighet som gir, men som begjærer. Den elsker det den anser som verdt å elske. Det er ikke bare de høyeste filosofiske verdier, men det den anser verdt eller fordelaktig å elske enten det er personer eller ting. Eros er egosentrisk og bestemt av vår egenkjærlighet og behersket av følelseslivet.

Vårt ord, kjærlighet, er så omfattende at det går fra den mest egoistiske kjærlighet til oss selv og det vi foretrekker, og til det idealistiske, til de høye verdier. Vi bruker det i våre bibler som oversettelse av agape – og i vårt dagligliv om både Guds kjærlighet (agape), og om erotisk kjærlighet, den lidenskapelige elskov – og ser det som samme sak. Vi står her overfor et oversettelsesproblem.

Som nevnt stod også de første kristne overfor et oversettelsesproblem her. Men det er forskjellig fra vårt. De bibelske forfattere fant at de ikke kunne bruke det ordet for kjærlighet som var alminnelig i gresk, eros. Det var så besudlet av den usadelighet som gjennomsyret hellenismen og det hedenskap som behersket den at det var umulig å gi det den betydning det har i den kristne åpenbaring: Guds kjærlighet som er

ovenfra og ikke nedenfra.

Når vi bruker ordet kjærlighet, er det ut fra den tanken at det både omfatter Guds kjærlighet ovenfra i alle nyanser og kjærligheten nedenfra. Vi mener at sammenhengen viser når det gjelder den ene eller den andre betydningen. La oss for klarhetens skyld oversette agape med Gudskjærligheten eller Kristuskjærlighet, og eros med den menneskelige kjærlighet eller eroskjærligheten.

Når vi bruker ordet kjærlighet både om Guds kjærlighet og om den menneskelige kjærlighet, fører det til den misforståelse som behersker folkereligjøsiteten i vår tid. Da kan vi tale om kjærlighet i forbindelse med en morskjærlighet som krever at helsevesenet skal ta livet av det barn hun bærer. Man kaller det abort – av «kjærlighet» til et barn som moren elsker så høyt at hun ikke vil det skal oppleve et menneskeliv. Man krever at andre – abortlegen – skal ta barnets liv og at lovgiverne skal tillate at man tar livet av gamle og syke av «kjærlighet» ved «barmhjertighetsdrap». Hvor ofte unnskylder ikke skjønnlitteraturen drap med «kjærlighet» som motiv!

Det er dette altomfattende (eros)kjærlighetsbegrep som har gjort «kjærlighetens høysang» til et av de mest populære avsnitt i Bibelen. Denne lovprisning av kjærligheten kan alle istemme. For her kan leseren selv bestemme hva slags kjærlighet den taler om. Det var derfor de kristne ikke ville bruke det ordet for kjærlighet som var alminnelig den gang: eros. Det var dessuten navnet på kjærlighetsguden Eros, og den dyrkelse av seksualiteten som hadde slik bred tilslutning i hellenismen. De kristne valgte derfor å stryke ordet eros av den kristne språkbruk, og bare bruke agape. Ordet også Paulus bruker i protest mot den

usedelige erosdyrkingen. Vi kan ikke løse våre språkproblem på samme måte som de første kristne. Men det ville være en vinning om vi bare kunne finne et ord som ikke ga plass for den seksuelle lidenskap som eroskjærligheten alltid har med.

Vi kan ikke uten videre bruke det greske ordet agape, men vi kan bruke det som fremmedord, og er ikke nødt til å oversette det med et så mangetydig ord som kjærlighet. Vi kan iallfall gjøre det klarere ved å oversette agape med Kristuskjærligheten (Gudskjærligheten). Det kan vi gjøre både gjennom dette kapitlet [1. Kor 13] og ellers i NT. Når NT kunne greie seg uten ordet eros, må vi også kunne det. De trengte ikke noe annet ord enn agape, da må også vi kunne greie oss uten ordet eros og bruke bl.a. oversettelsen Gudskjærligheten. Det vil hjelpe oss til å forstå begrepet bedre. For alt det Paulus sier om kjærligheten, gjelder agape. Kjærligheten som virker en ny livsinnstilling hos de kristne, altså Gudskjærligheten, ovenfra. Ikke den følelse av kjærlighet vi kan finne i oss selv, og som vi kan beundre oss selv for.

Vårt ord, kjærlighet, går på følelseslivet. Vi fryder oss over å sprudle av kjærlighet til den vi elsker. Men ordet agape sier intet om våre følelser. Her i dette kapitlet er det ikke ett ord som sikter til følelseslivet. Her tales det bare om handlinger Gudskjærligheten utfører. Og subjektet, - den som utfører gjerningene dette kapitlet taler om – er ikke personen som svulmer av søte følelser av sin store kjærlighet. Nei, subjektet for alle de handlinger som regnes opp, er agape, Gudskjærligheten, Kristuskjærligheten.

*Fra Se selv hva Bibelen sier om
menns og kvinners tjeneste i menigheten,
Lunde Forlag 1990*

De har tvettet sine kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod

Utdrag av årsmelding 2022/2023

«Det skal bli sagt: Bygg, bygg, rydd vei! Ta hvert anstøt bort fra mitt folks vei! For så sier Den Høye, Den Opphøyede, han som troner for evig, han som bærer navnet Hellig: I det høye og hellige bor jeg, og hos den som er knust og nedbøyd i ånden, for å gjøre levende de nedbøydets ånd og gjøre de knuste hjerter levende.» (Jes 57:14-15)

Det går mot Jesu gjenkomst, og sett med våre øyne kan det virke som Guds rike taper for mørkets makt. Ja, det er lett å la seg forlede til å tenke med fornuften og la oss overmanne av motløshet – som igjen kan føre oss inn i likegyldighet og at vi i større og større grad søker vårt liv i denne verden.

Vi må minne hverandre på at det spørres ikke om fremgang og vellykkethet i denne verden, for hverken enkeltmennesket eller organisasjon, men om Guds ord har fått virke i hjertet - til syndenød, omvendelse og frelse i Jesu blod.

Har du fått satt dine føtter på Klippen betyr det ingenting hvordan livet i denne verden forløper, da går du en lys fremtid i møte. Under Jesu blods rensende kraft er dine fremtidsutsikter like lyse som Guds løfter.

En dag skal Jesus komme igjen med makt og stor herlighet, og han skal dømme folkeslagene. Den som har sitt navn skrevet i livets bok den dagen skal bli med i fullkommenhetens rike og prise Lammet i all evighet. Tenk på den dagen, kjære søster og bror, om du ser på tiden vi lever i med bekymring. Søk hans nærhet ofte – der er det kraft å hente til vandringen! Kommer vi på avstand fra Jesus,

som er troens opphavsmann og fullender, er vi et lett bytte for den onde sjelefiende.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon har som mål å spre ut Ordet slik det står, og lede mennesker til de gamle stier – ja til selve Veien, Sannheten og Livet – Jesus Kristus. Dette skjer på flere ulike måter og på mange steder.

.....

Til slutt vi vi minne om sangen på nr 890 i «Sangboken»:

«Sku mot himmelen, løft ditt øye
over jordens dunkle stier!
glem ei kronen du har fått,
se, hos Gud blir allting godt!
Må enn sjelen her seg bøye
under sorgen mens du bier,
aller deiligst hjemmet er
når du gjennom tårer ser.»

Vi skal få takke for at vi får se og oppleve at denne verden ikke er vårt hjem eller vårt mål – men at vi dras mot himmelen.

*For Landsstyret,
Fredrik Thorbjørnsen (formann)
Martin Fjære (sekretær)*

Hele årsmeldingen finner du på
websiden vår: nll.no.

BRUD OG BRUDGOM - SAMFUNN ELLER FRAFALL

Av Finn-Widar Knutzen

«Dette mysteriet er stort – jeg taler her om Kristus og menigheten.» (Ef 5:32)

Hustavlene i Efeserbrevet taler om mann og kvinne i ekteskapet. Men dette er også en avbildning av det himmelske. Her er en hemmelighet, et mysterium. Det vil si noe som er ukjent for det naturlige menneske, men som Herren åpenbarer for oss gjennom Bibelen ved sin Ånd. Men når det er blitt kjent for oss, kjenner vi det dermed ikke som vi burde, ikke til bunns, og heller ikke for hele livet en gang for alle. Det er et mysterium. Det er til å fordype seg i, og nødvendig å få åpenbart om igjen og om igjen.

Det at Kristi menighet er Jesu Kristi brud er virkelig et stort mysterium.

Allerede i Det gamle testamentet blir Herren og folket hans sammenlignet med brud og brudgom. Dette blir særlig aktualisert i forbindelse med Israels avguderier og frafall.

ISRAELS FRAFALL

Gud klager gjennom profeten Jeremia over folkets frafall og sier: «Jeg minnes din ungdoms hengivenhet, dine forlovelsesdagers kjærlighet, hvordan du fulgte meg i ørkenen, i et land hvor ingen sår.» (Jer 2:2).

I kapittel 23 hos Ezekiel blir både Nordriket, Israel (kalt Ohola) og Sørriket, Juda (kalt Oholiba) sammenlignet med to søstre, og refset for sitt horeri og frafall fra Herren: «Ohola drev hor og var utro mot meg. Hun ble opptent av elskov til sine elskere, til assyrerne, som hadde nærmet seg til henne.» (v.5). og i vers 11 sies dette om Juda: «Hennes søster Oholiba så dette, og hun drev det verre

med sin elskov enn hun, og verre med sitt hor enn hennes søster hadde gjort.»

HERRENS KJÆRLIGHET

Herrens kjærlighet er i sin grunn tålmodig og trofast. Herren kaller sitt folk tilbake og sier:

«For din skaper er din ektemann, Herren, hærskares Gud, er hans navn. Og Israels Hellige er din gjeløser, all jordens Gud kalles han. For Herren kaller deg som en forlatt kvinne med sorg i hjertet. En ungdomshustru – skulle hun forkastes? sier din Gud.» (Jes 54:5-6)

Som Herren sier i Jer 31:3: «Ja, med evig kjærlighet har jeg elsket deg.»

OMVENDELSENEs NØDVENDIGHET

For de som ikke vender om, vil Herrens dom komme. Og det er nettopp det som skjedde ved assyrernes og babylonernes herjinger og bortføringer for henholdsvis Israel og Juda. Dette er profetisk anskuelsesundervisning om Guds rettferdige, ufrakommelige og uavvendelige dom. Et varsel om evig fortapelse for alle som ikke har syndenes forlatelse og lever i samfunn med Gud. Dette er uavhengig om en har tilhørt Guds folk i ytre forstand eller ikke. Det er hjerteforholdet til Herren, brudens ektemann, som er det avgjørende.

Som et bilde på dette ser vi Jerusalem i Klagesangene, etter at babylonerne har inntatt byen, ødelagt tempelet, revet ned muren og bortført folket: «Hvor ensom hun sitter, byen som var full av folk! Hun er blitt som en enke, hun som var den store blant folkene. Fyrstinnen blant landene er

blitt som trell! Hun gråter sårt om natten, tårene renner på hennes kinn. Hun har ingen trøster blant alle sine elskere. Alle hennes venner har vært troløse mot henne, de er blitt hennes fiender.» (Klag 1:1-2)

Hun som skulle være Herrens brud og hustru, hadde vært utro og forlatt sin rette ektemann. Hun hadde falt fra i hor og gått til elskere. Men ingen av dem var i stand til å hjelpe. Ja, når nøden var størst, og det var helt nødvendig med hjelp og frelse, var de hverken i stand, eller villige til å hjelpe og berge. «Hennes urenheter hang ved skjortene hennes. Hun tenkte ikke på hva ende det ville ta med henne. Da sank hun på underlig vis, og det var ingen som trøstet henne.» (Klag. 1:9). Hun var ikke ren, for urenheten, horeriet, hang ved henne.

Når hjerteforholdet til Herren ikke var i orden, hvordan ville det da gå til slutt? Det hadde hun ikke tenkt på. Som Herren sier ved Jeremia: «Profetene profeterer løgn, og prestene styrer etter deres råd, og mitt folk vil gjerne ha det slik. Men hva vil dere gjøre når enden på dette kommer?» (5:31).

Ja, hva vil dere gjøre når enden kommer?

Bare den som da har Herren til sin brudgom går med ham inn til bryllupssalen. Og døren blir stengt (jmf. Mat 25:10). Da er det for sent.

SAMFUNNET MELLOM BRUD OG BRUDGOM
Slik skulle det ikke være. Brud og brudgom skulle elske hverandre og være sammen for alltid. For Jesu Kristi menighet er samfunnet med Jesus det største her i tiden. Og det skal fortsette inn i evigheten. Guds sanne brud eier ved troen syndenes forlatelse og rettferdighet i Ham, sin brudgom, stedfortreder og forsoner. I seg selv er bruden fattig

og ynkelig. Her i tiden har hun fremdeles synden i kjødet. Men i ham er hun rik, ja, hellig og ulastelig. En dag skal dette endres. Guds folk, hans brud skal hjem, hjem til evig salighet. «Da skal vi bli ham like, for vi skal se ham som han er.» (1Joh 3:2b).

Da Adam fikk sin Eva, fikk han en medhjelp som er hans like (1Mos 2:18). Da Jesus skulle få sin brud, var det en synderinne han måtte kjøpe til Gud med sitt blod. Ved å sone hennes synder og skaffe henne sin rettferdighet til bryllupsdrakt, kunne hun bli kledd for å tilhøre ham. Han ordnet alt i dette forholdet, han tok på seg alle forpliktelsene. Som David sier i sine siste ord:

«For har ikke mitt hus det slik med Gud? En evig pakt har han jo gjort med meg, ordnet i alle deler og trygget, all min frelse og alt godt – skulle ikke han la det gro fram.» (2Sam 23:5)

Så er bruden ren, hellig og lykkelig bare i sin kjære brudgom. Mens hun lever her i verden er denne herligheten skjult, men den er likevel helt reell og virkelig! Den er for Guds åsyn. Nå ser hun fram til å komme hjem og møte sin kjære. Det blir brudens store dag!

«Og en av de sju englene som hadde de sju skålene, fylt med de siste sju plagene, kom bort til meg, og han sa: Kom, jeg vil vise deg bruden, Lammets hustru. Og han førte meg i ånden opp på et stort, høyt fjell. Og han viste meg den hellige by Jerusalem, som kom ned fra himmelen, fra Gud. Den hadde Guds herlighet. Den strålte som den mest kostbare edelsten, som krystallklar jaspis.» (Åp 21:9-11). Og i Bibelens nest siste vers (Åp 22:20) sier Jesus:

«Han som vitner dette, sier: Ja, jeg kommer snart! Og bruden, den frelste skare, svarer: Amen, ja kom, Herre Jesus!»

BRUDGOMMEN OG BRUDEN - JESUS OG GUDS BARN

Av Martin Fjære

«Sett meg som et segl på ditt hjerte, som et segl på din arm. For sterk som døden er kjærligheten, hard som dødsriket er dens lidenskap. Dens glød er som ildens glød, en Herrens flamme. Mange vann kan ikke slukke kjærligheten, og strømmer kan ikke overskylle den. Om noen ville gi alt han har i sitt hus for kjærligheten, ville han bare bli foraktet.» (Høys 8:6-7)

Brudgommen Jesus bærer merketegn på at han døde for alle. Naglemerkene i hans hender og føtter samt spydsticket i hans side, er synlige merketegn på at han døde for alle. For alle syndere. For alle i Adams falne ætt.

«Han som ga seg selv til en løsepenge for alle, et vitnesbyrd i sin tid.» (1Tim 2:6)

«Men han som for en kort tid var satt lavere enn englene, Jesus, ham ser vi kronet med herlighet og ære fordi han led døden, for at han ved Guds nåde skulle smake døden for alle.» (Heb 2:9)

«... en som ikke daglig trenger til, lik yppersteprestene, å bære fram offer, først for sine egne synder og deretter for folkets. For det gjorde han én gang for alle da han ofret seg selv.» (Heb 7:27)

«Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle, og fant en evig forløsning.» (Heb 9:12)

«Se, i begge mine hender har jeg tegnet deg, dine murer står alltid for meg.» (Jes 49:16)

Alle mennesker er på denne måten «merket» i Jesu hender, på Jesu legeme og i det hjertet som brast på Golgata. Men allikevel er det slett ikke alle som ber slik som bruden i Høys. 8:6: «Sett meg som et segl på ditt hjerte, som et segl på din arm.»

Andre steder taler Bibelen om Gud som setter sitt segl på sin Sønn, og at han har satt sitt segl på oss:

«Han har også satt sitt segl på oss og gitt oss Ånden som pant i våre hjerter.» (2Kor 1:22) Gud setter sitt segl, sitt merke, på sine barn. De som tilhører han, de som er hans eiendom og som han sørger for. Men her i høysangen ber bruden om at hun selv må bli satt som et segl på hans hjerte og hans arm - at hun, personlig, må bli festet og knyttet fast til brudgommens hjerte.

Hvorfor vil hun personlig bli knyttet fast til hans hjerte? Hvorfor ber hun om å bli festet fast som et segl på hans hjerte og på hans arm - knyttet fast til hans hjerte og hans gjerninger? Hun begrunner det selv:

«For sterk som døden er kjærligheten.» Den kjærlighet og trofasthet som er i Jesu hjerte er sterk som døden, og lar seg ikke engang stoppe av døden!

«Men en dåp har jeg å døpes med, og hvor jeg gruer til den er fullført!» (Luk 12:50)

Jesu kjærligheten ble ikke kald selv om Golgata nærmet seg. Han elsket dem til det siste. Jesu kjærlighet ble ikke kald selv om disiplene sviktet. Og kjærligheten var ikke svekket da han ble forlatt av sin Far, og når han senere utbryter: Far i dine hender overgir jeg min ånd. Da han gav sitt liv og gikk i døden. Kjærligheten var sterk som døden, han smakte døden for alle, han smakte døden for deg.

Derfor ber bruden:

«Knytt meg fast til Jesu hjerte. Det hjertet som elsker meg, synderen, og som elsker meg til døden på korset, elsker meg slik at han betalte med sitt blod så jeg skal komme inn i

himmelen. Knytt meg fast til hans hjerte som elsker meg og ber for meg i himmelen også når jeg har falt synd.»

I Høys 8:7 står det videre:

«Mange vann kan ikke slokke kjærligheten, og strømmer kan ikke overskylle den.»

Guds dom over våre synder var som en veldig flod med enorme vannmasser. Vannflommen på Noas sin tid viser også Guds veldig dom over synden. Gud reagerer veldig på synd! Men Jesus trakk seg ikke unna da hele Guds dom over våre synder møtte han på Golgata. Han møtte hele Guds dom i stedet for oss. Dommens vann rammet han. Og han trakk seg ikke unna. Mange vann, den veldig dommen over synden, slukket ikke hans kjærlighet.

«Mange vann kan ikke slokke kjærligheten, og strømmer kan ikke overskylle den.» Å hvor stort å bli knyttet til dette Jesu Kristi hjertet!

Men vi må også ta med «Hård som dødsriket er dens lidenskap» (v. 6).

«Han sa til disiplene sine: Det er ikke til å unngå at forførelser kommer. Men ve den som de kommer fra! Det var bedre for ham om det var hengt en kvernstein om halsen hans, og han ble kastet i havet, enn at han skulle forføre én av disse små.» (Luk 17:1-2)

«Men den som forfører én av disse små som tror på meg, for ham var det bedre om en kvernstein ble hengt om halsen på ham og han ble senket i havets dyp.» (Matt 18:6)

Dersom noen forfører Jesu brud bort fra ham, vekker det veldig reaksjoner i brudgommen. Hans kjærlighet er fullkommen og den som forkaster hans kjærlighet og lurer andre mennesker bort fra hans kjærlighet, de får møte en lidenskap hos Frelseren som er «hard som dødsriket.»

De kommer også engang til å rope:

«Skjul oss for Lammets vrede. Forkastelse av denne kjærligheten får enorme konsekvenser. Kyss* Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien! For snart kunne hans vrede bli opptent. Salige er alle som tar sin tilflukt til ham.» (Sal 2:12) (* hyll).

Men bruden ba om to ting (v. 6). For det første: «Sett meg som et segl på ditt hjerte.» For det andre «som et segl på din arm». Bruden, Guds barn, vil også knyttes til brudgommens arm, til brudgommens gjerninger. Knytted til alt hva Jesus har gjort for oss, fullført for oss. Men også å bli knyttet til de gjerninger Jesus gjør i dag, her i verden. Være et arbeidsredskap i Jesu hånd som han styrer og bruker. Være et verktøy som han bruker på sin måte, til sine gjerninger.

Da er det han som styrer og bruker redskapet på beste måten. Så godt og løfterikt det er å være fast knyttet til Jesu Kristi hånd og Jesu Kristi vilje. At han tar deg opp i sin hånd og bruker deg i sine gjerninger. Da blir ikke livet forgjeves. Da blir det den største mening med livet. Som redskap i Jesu hånd får ditt liv evighets betydning for andre mennesker som et segl på din arm.

Til slutt: «Om noen ville gi alt han har i sitt hus for kjærligheten, ville han bare bli foraktet.»

Jesu kjærlighet kan ikke kjøpes. Den er fri, den er gratis. Du får ta imot den enda du ikke har noe godt å betale med. Ja, selv om du bare har en stor syndegjeld å møte ham med. Nei, Jesu kjærlighet kan ikke kjøpes. Han elsket menneskene som var bortvendte og fiender av ham i sitt hjerte, og han gav sitt liv for dem som bare hadde hatet ham. Han betalte hele prisen. Derfor vanærer vi Gud når vi prøver å kjøpe hans kjærlighet for noe.

«Likesom Faderen har elsket meg, så har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet.» (Joh 15:9)

JOSVA 4

Av Martin Fjære

I mange tilfeller er glemselen en god venn. Det er befriende når oppgjort synd og nederlag går over i glemselen og ikke lenger tynger. Veien dit er ofte lang og besværlig, og David roper i en slik situasjon: «Kom ikke i hu min ungdoms synder og mine overtredelser! Kom meg i hu etter din miskunnhet, Herre, for din godhets skyld!» (Sal 25:7)

Bibelen taler da også om en fullkommen glemsel hos Gud: «Jeg, jeg er den som utsletter dine misgjerninger for min skyld, og dine synder kommer jeg ikke i hu.» (Jes 43:25)

Når oppgjort synd allikevel plager og kommer frem i tanken, er det godt å ha troens anker festet i Guds fullkomne glemsel. Han regner ikke lenger med det som fortsatt kan plage deg. «... For du kastet alle mine synder bak din rygg.» (Jes.38:17b)

På motsatt side er det saker i troens verden som lett går i «glemmeboka», men som ikke skulle glemmes. Slik var det også for Guds folk på Josvas tid. Når en er «vel over Jordan» glemmes det så fort hvordan en kom over. Det sløves i erkjennelseslivet og den en gang så merkelige vandringen over aldeles tørr elvebunn, i flomtiden, slår ikke lenger tanken med forundring, ærefrykt og glede. Men dette skulle ikke glemmes, nei det skulle huskes, forkynnes videre og stå levende i Guds folks erkjennelse til evig tid.

Synden fikk sin tidsbegrensning og prinsipielle ende på Golgata. Men Jesu rop «Det er fullbrakt», får ingen ende. Det skal lovprises og lovsynges i evighet. Her skal vi besinne oss på hva som skal huskes og hva som ikke skal huskes i evighet!

TOLV STEINER FRA JORDANS BUNN

En utvalgt mann fra hver stamme hentet hver sin stein opp fra bunnen av Jordan. Herren ville det skulle reises et synlig minnesmerke på tørt land. Det blir gjentatt gang på gang, 12 menn, tolv steiner, tolv stammer. Deres plass er nå på tørt land. (v.1-8)

Det var noe som før hadde hatt sin plass på elvebunnen hvor vannmassene stadig skylte over, men som for evig hadde fått sin plass på det tørre land. En stein for hver stamme i Guds folk.

JOSVA REISTE OPP TOLV STEINER

Så er det én mann som reiser opp 12 steiner ute i Jordan (v. 9). Et minnesmerke om at det var én som gikk inn under dommens vann for alle i folket. Josva reiser tolv steiner i Jordan. Josvas navn betyr «JHVH er frelse» og den greske formen av «Josva» er nettopp «Jesus». Her er et evig plassbytte som aldri skal glemmes.

«Gå hen, min kjære Sønn, og lid for dem som inntil evig tid i vreden skulle være.....» «Ja, kjære Far, av hjertens grunn, la skje som du vil skikke ...» SB. Nr 662 v.2 og v.3

Han tok også din plass i «Jordan», i Guds vrede over dine synder:

«Frels meg, Gud! For vannene er kommet inn til sjelen. Jeg er sunket ned i bunnløs gjørme, hvor det ikke er fotfeste. Jeg er kommet i dype vann, og strømmen slår over meg.» (Sal 69:2-3)

Derfor kan det gis et løfte til Jakob, til Israel, til Guds barn: «Når du går gjennom vann, er jeg med deg, og gjennom elver, skal de ikke overskylle deg. Når du går gjennom ild, skal du ikke svies, og luen skal ikke brenne deg.» (Jes 43:2)

Men er ikke dette et ord om Guds nærvær i farefulle situasjoner? Jo det kan meget vel anvendes slik – «ingen er så trygg i fare.» Men det største problem og den største fare for et menneske er allikevel å ha Gud imot seg på grunn av synd og vantro. Den største fare er å overskyllles av Guds vrede og dom. Det ender i en evig katastrofe, ikke bare en midlertidig pine og fordervelse som vi kan være så redde for her i tiden. Guds hellige reaksjon mot synd er mye, mye verre.

«Mange vann kan ikke slokke kjærligheten, og strømmen kan ikke overskylle den.» (Høys.8:7a) Selv om din synd og skyld var så stor at det medførte store vannmasser, sterke strømmen, stor vrede og straff, så kunne det ikke slukke Jesu kjærlighet. Han gikk i ditt sted av et fritt ønske og av et kjærlig hjerte. Og denne frelse skal være et evig minne, og en evig lovprisnings kilde.

Tolv menn, tolv steiner, tolv stammer på tørre land. Én mann, reiser tolv steiner i Jordan.

DEN TIENDE DAGEN

Vi skal også merke oss kalenderdagen det skjer; tiende dagen i den første måneden (v.19). Det er den dagen da et lyteløst lam skulle velges ut av flokken og stilles for seg selv frem til den fjortende dagen i måneden hvor det skulle slaktes.

På den dagen da folket kom vel over, da velges påskelammet ut. Det tas ut av flokken og stilles for seg selv, til et helt spesielt formål. Det at folket kommer vel over har sin spesielle pris. «Han som ble gitt for våre overtredelser» (Rom 4:25a) – derfor setter Josva 12 steiner i Jordan. Alle er knyttet til den ene, til Kristus i hans død. «Reist opp til vår rettferdiggjørelse» (Rom 4:25b) – derfor settes det også 12 steiner på land.

«Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død? Vi ble

altså begravet med ham ved dåpen til døden, for at likesom Kristus ble reist opp fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt liv. For er vi blitt forenet med ham ved en død som er lik hans død, så skal vi også bli det ved en oppstandelse som er lik hans oppstandelse.» (Rom 6:3-5)

Så skal vi hver gang vi er vitne til at et menneske blir døpt, selv minnes at vi er døpt til hans død og at alt vårt stadig tilhører «det oversvømte». Det er samlet og lagt inn under Kristi død under Guds dom og vrede. Der har det fått sin plass og der skal det være. Det har ikke lenger livets rett!

ETT NYTT LIV

Samtidig skal vi minnes at vi også er døpt til hans oppstandelse, døpt til et nytt liv «på land». Et nytt liv i Kristi rettferdighet der han er vårt liv med Gud. Et nytt liv i vandring inn i Kanaan, der Kristus lever i oss. Han styrer og nærer vandringen gjennom sitt ord.

«Men døde vi med Kristus, da tror vi at vi også skal leve med ham. For vi vet at etter at Kristus er reist opp fra de døde, dør han ikke mer. Døden har ikke lenger noen makt over ham. For sin død, den døde han én gang for synden, men sitt liv, det lever han for Gud. Slik skal også dere regne dere som døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus.» (Rom 6:8-11)

«For Kristi kjærlighet tvinger oss, idet dette er avgjort: Én er død for alle, og derved har de alle dødd. Og han døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og ble reist opp for dem.» (2Kor 5:14)

Så skal Guds ord stadig være minnesteiner som vitner om Jesu død og oppstandelse, i synderens sted og til nytt liv for Gud.

UTDRAG AV ÅRSMELDING FOR BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

Av styret for bibelskolen

Har bibelskoler livets rett? Er det ikke annen utdannelse og ferdigheter vårt samfunn er i større behov av? Reduksjonen av tilskudds-satsene er et sterkt signal fra regjeringen om at den ønsker å strupe slike skoler og ikke ser dem som viktige. Vi er derimot overbevist om at det er mer bruk for bibelskolene enn noen gang, skoler som gir elevene både et fundament for livet og evigheten, og en utrustning som det er bruk for på alle plan i samfunnet, både i arbeidsliv og frivillig sektor.

I Jes 8:6 taler Gud til dem som forakter Siloas vann som renner så stille. Fra Gihon-kilden i Jerusalem renner det vann til Siloa-dammen. Det er ingen brusende elv, men en sakte og stille strøm av vann som ga folket det de trengte i nødstider. Og Juda og Jerusalem var nå i stor nød. Mektige fiender truet.

Mot dette forkynner Gud sitt evige råd (Siloas vann), løftet om jomfruen som skal føde en sønn, Immanuel. Gud skal fullføre sitt råd, om det ser smått ut og renner så stille. Og det folk som setter sin lit til det, skal holde stand. Men det svarte ikke til tidens krav, syntes kong Akas. Han så hvilke mektige krefter som utfoldet seg i Assyria, og så var også hans håp vendt den veien. Gud ligner disse strømmningene i tiden med de mektige elvene Eufrat og Tigris, ytre sett langt mer storslått enn Siloas vann. Men Assyria skal ikke velsigne Juda med sine strømmer, men slå inn over landet som en flodbølge. Det skal ikke bli til liv, men til ødeleggelse og død.

Det menneskelig storslåtte blomstrer opp og ser til en tid herlig og flott ut. Men det står bare en kort tid, så visner det og dør. Det har ikke varig liv i seg. Slik er det ikke med det

som er født av Gud. Guds ord og råd kan virke så uanselig og svakt, men det er ånd og liv. Og det som er virket av dette ord taper seg ikke, men lever og blir ved, for det er av uforgjengelig sæd (1Pet 1:23-25).

Det er dette evige og livgivende ordet elevene på skolen får fordype seg i. Og vi ber om at det må få samme betydning i deres liv, som Siloas vann hadde for Juda og Jerusalem.

SKOLEDRIFT OG UNDERVISNING:

Våren 2022 hadde skolen 7 heltidselever, alle på ettårig kurs. Høsten 2022 var det 7 heltidselever på ettårig kurs. Pr mars 2023 har skolen tatt opp 6 søkere til skolestart høsten 2023, hvorav 1 kommer fra land utenfor EØS.

PERSONALET:

Det har ikke vært endringer i lærerstaben dette året. Det arbeides fortsatt med å få inn en person til som kan ta noe undervisning og/eller noen administrative oppgaver.

ØKONOMI:

Regnskapet for 2022 viser et driftsunderskudd på kr 164 969 av en omsetning på kr 1 250 050. Skolen fikk i 2022 overført til sammen 490.000,- i gaver fra Norsk Luthersk Lekmannsmisjon. Pr. 31.12.2022 utgjør egenkapitalen kr 174 886, mens totalkapitalen utgjør kr 363 022.

STYRETS SAMMENSETNING:

Styret består av Daniel Teigen (formann), Finn-Widar Knutzen (sekretær), Jan Ove Heggdal, Lars Fossdal og Eivind Gjerde som styremedlemmer. Ivar Fiske er 1.varamann, mens Lars Fredrik Ellingsen er personalrepresentant.

UTDRAG AV ÅRSMELDING FRA SØR-AMERIKA

Av Ingar Gangås

LITTERATURARBEID I ANDESREGIONEN

Vi er kalt til å så ut Guds ord så lenge det er dag. En vet ikke hvor lenge Bolivia og Peru er åpne for kristen forkynnelse. Som nevnt tidligere, er det signaler fra myndighetene, særlig i Bolivia, som tyder på at det haster med å nå ut med evangeliet. Trykking og spredning av oppbyggelsesbøker, andaktsbøker og sentral teologisk litteratur er derfor svært viktig, spesielt dersom den dagen kommer at det stenges mer til. Luthersk lære «troen alene», «nåden alene» og «Skriften alene», er lite kjent. Klar veiledning om grunnsannhetene til frelse, slik vi i Norge har møtt det gjennom den lutherske og rosenianske arv, er mangelvare. Behovene er store, enten det dreier seg om nybrottsarbeid, åndelig føde for nye kristne, eller det er snakk om danning og fostring av evangelister og ledere.

I tillegg til ønsket om å nå ut til nye og unådde områder, er siktemålet også å være en tjener for andre kristne menigheter i Andesregionen med god litteratur. Den spres nå i et stort område, hovedsaklig i Peru og Bolivia, men når også til Ecuador og Colombia i nord og Argentina i sør (...)

Alt som trykkes og utgis, både i Peru og Bolivia, finnes på Såmannens nettside, elsembradorweb.com og kan leses eller lastes ned i PDF-format. Der legges også Såmannens blad ut, i tillegg til at det spres skriftlig og via mobiltelefon. Det er mange som benytter seg av nettsiden. I løpet av det siste året har det blitt nye kontakter både på Cuba og blant spansk-talende i Canada, for å nevne noe.

Til sammen er det nå utgitt 20 bøker og hefter. Husandaktsboken av Rosenius er fort-

satt den boken de fleste spør etter. Den er trykt i 4000 eksemplarer. Veiledning til fred er utgitt i 2000. Andaktsboken «Bibelske skatter» i lommeformat av Luther er kommet opp i 5200. En serie studiehefter trykkes fortløpende etter behov. Her kan nevnes at første delen av «Grunnsannheter til frelse» av Øivind Andersen kom ut dette året. Den lille husandaktsboken, «Korte dagbetraktelser» av Rosenius, er endelig klar på quechua. Det har vært et krevende og møysommelig arbeid som Rafael Veizaga og René Villegas har stått for, sammen med flere korrekturlesere.

MEDARBEIDERNE

Det har vært fint å se hvordan de to ekteparene Carmen og Gonzalo, Pastora og René har stått sammen om arbeidet. Gonzalo har blitt mye bedre helsemessig og har fulgt opp byggingen i Pampa Aceituno i tillegg til de andre oppgavene som faller på ham. René har hatt ansvar for de to forsamlingene. Det har vært mye for ham, og Landsstyret gav tilslutning til at Juan Pablo Rosado kunne ansettes i 50 % på prøve som evangelist og medhjelper for René fra januar 2023. Han og kona, Karina, har vært trofast med på møtene i Såmannen siden starten i 2017. Juan Pablo har gått på det teologiske seminaret til NLM i Arequipa, men har siden da drevet med mindre private foretak. Han har ved noen anledninger også tidligere deltatt som taler i Såmannen.

Miguel Fuentes er alene om oppgavene i Peru. Han skulle nok ha hatt en medhjelper. Det får være et konkret bønneemne (...)

Takk til dere alle som har vært med i offer og forbønn!

FRA TRELDDOM TIL FRIHET

Intervju med Carmen Ascarrunz av Dag Rune Lid

– Jeg hadde lest Bibelen tre ganger, fra 1. Mosebok til Johannes åpenbaring, men alltid så jeg bare en fryktelig Gud. Derfor fortonte det seg nærmest som fantasi da jeg begynte å lese andakter av Rosenius. Det kunne ikke være sant at Jesus hadde vasket meg ren, gjennom sin død.

Det er Carmen Ascarrunz som sier dette. Til vanlig jobber hun som assistent for sin mann Gonzalo Ascarrunz, som leder Sãmännens arbeid i Bolivia. Sãmannen er Lekmannsmisjonen sitt litteraturarbeid i Sør-Amerika.

Hun ble født og vokste opp høyt oppe i Andesfjellene, i landsbyen Valle Grande utenfor storbyen Santa Cruz i Bolivia. Hun utdannet seg til jurist ved universitetet i Sucre, og hun arbeidet først som forsvarsadvokat for barn og ungdom, og senere som forsvarsadvokat også for andre anklagede fram til 2003. Senere arbeidet hun sammen med sin bror fram til 2004.

I 2004 ble Carmen gift med Gonzalo Ascarrunz og de fikk to barn, Natalia (17) og Bernardo (15), og hun har valgt å være hjemmевærende med dem. De bor nå i Sucre i Bolivia, hvor Sãmannen har sitt kontor.

FIKK SE LYSET

– Jeg bestemte meg for å være kristen som ung, men jeg hadde mye uoppgjort med Gud.

Jeg så sannheten om meg selv, og det var alltid noe som manglet. Kjernen i budskapet som ble formildet i den forsamlingen jeg gikk i, var loven. Det vi måtte gjøre og det vi ikke måtte gjøre. Det var tungt å være en kristen på denne måten.

– Jeg var sikker på at jeg var uverdigg til noen gang å få komme til himmelen. Jeg sa til Gud: 'Jeg kan ikke gå på din vei, men jeg kan heller ikke gå ut i verden.' Det var et veldig trist liv. Det gikk slik i flere år. Jeg hadde lært meg mange bibelvers utenat, og jeg forsøkte å være en god kristen. Men det var noe inne i meg som sa at det var ikke nok.

– Så kom det en bok fra Argentina. Dette var den lille Husandaktsboken til Rosenius, og den var gitt ut der via en svensk misjonær. Denne boken kom på for-

underlig vis i min hånd, og mine åndelige øyne ble åpnet.

– Ved å lese denne andaktsboken så jeg at jeg aldri ville klare å bli en god kristen, men så fikk jeg se at Jesus hadde levd et fullkomment liv for meg. Det var så spesielt! Jeg fikk se ham som er Lyset og jeg ble født på ny.

BLE FYLT AV EN USIGELIG GLEDE

– Det var gjennom andakter av Rosenius at Guds kjærlighet i hans Sønn, Jesus Kristus, ble åpenbart for meg. Guds miskunnhet

Carmen Ascarrunz

nådde meg til sist, trett som jeg var, og helt utmattet av det religiøse livet som jeg hadde forsøkt å leve.

– Inntil da hadde jeg vært en religiøs som hadde en forferdelig stor frykt for Gud. Jeg visste at jeg aldri kunne møte Gud slik som jeg var. Det kunne aldri lykkes for meg, til tross for alle forsøk på forbedringer, sier hun.

Som nevnt hadde hun lest bibelen tre ganger, men alltid så hun bare en fryktelig Gud. Han var som en fortærende ild som kunne avslutte hennes liv når som helst.

– Selv om jeg også kunne lese glimt om hans kjærlighet, var det bare dommen og kravene som nådde inn til meg - og de var umulige å innfri. Da det gikk opp for meg at han hadde gjort alt til min frelse, at han er forløseren, ble jeg fylt av en usigelig glede. Velsignet være Herren, som viste meg Guds kjærlighet!

ANDRE MÅTTE FÅ HØRE BUDSKAPET

– Det jeg hadde sett inn i, fikk jeg trang til å dele med familien min. Det var som om jeg ikke klarte å dele det med dem, for det virket å være for utrolig det jeg hadde opplevd og få se inn i.

– Jeg begynte å be helt konkret om å få tak i flere eksemplarer av denne boken som jeg kunne gi til familien min, så de selv kunne se hva som stod skrevet. Det gikk noen år - og ved Guds nåde og miskunn traff det seg slik at Ingar Gangås og min mann Gonzalo ble

kjent.

– Det førte til trykking av ulik litteratur gjennom Sámannen, og den første boken som kom ut var den store Husandaktsboken til Rosenius. Da den kom ble den delt med familie og venner, og nå ser vi resultatet – det skjer en oppvåkning og vekkelse i hjertene.

– Jeg kan ikke få sagt det sterkt nok hvor viktig det er å nå ut med slik frigjørende litteratur. Min søster, Rebeca, har nå opplevd det samme som meg, og deler evangeliet med andre som hun møter. Særlig Husandaktsboken er slik at den setter sjelen i frihet,

den fører meg fram til Jesu føtter, og det jeg finner der gjør at jeg blir «oppfrisket» i Ånden, sier Carmen.

*Carmen Ascarrunz, Ingar Gangås
og Gonzalo Ascarrunz på Fossnes i mai 2023*

FLERE BLIR FRELST

– To av dem som har fått Husandaktsboken, og som jeg har delt mitt vitnesbyrd med, studerte jeg sammen med. De er begge advokater. Både Sandra og Wilson, som de heter, hadde begge på hver sin måte kommet opp i vanskelige familie-

situasjoner.

– Da jeg gav dem hvert sitt eksemplar av Husandaktsboken, førte det til at de begynte å lese regelmessig. Nå ringer de meg jevnlig begge to og forteller om hva de har sett og lest. Deres øyne er blitt åpnet slik at de har funnet hvile i evangeliet, sier de. Og de takker hjertelig for denne boken, som gir dem åndelig føde hver dag.

– Andre ganger kan de ringe for å spørre

om ting som de ikke forstår, og de er veldig mottakelige for budskapet. Nå deler de det de har opplevd med andre som de treffer, eller som de kan nå via sosiale medier, sier hun.

KRISTUS GIR HVILE

Far til Carmen, José Manuel Rosado Vidal, ble født i 1919 og døde i 1997. Han tok imot Jesus som sin frelser bare 9 år gammel og delte Guds ord med familien. Moren Pacifica Lambertin Molina var 20 år yngre enn faren.

– Moren min tok imot Jesus en god stund etter at hun giftet seg, men etter at hun fikk Husandaktsboken av Rosenius ble livet omsnudd, og hun levde i et spesielt nært og godt forhold til sin frelser. Hun snakket med Jesus som om han var ved hennes side, og stolte på at han kunne hjelpe i alle livets situasjoner. Hun døde av covid i januar 2021, forteller Carmen.

– Jeg har 7 søsken. Vi bestemte oss alle for å bli kristne da vi var barn. Vi levde et religiøst

liv, men Jesus hadde ikke så stor plass i våre liv. Det gikk mest på å leve så godt en kunne.

– Nå er tre av mine brødre blitt kjent med Husandaktsboken, og gjennom den daglige lesning er de blitt kjent med Jesus Kristus og har funnet hvile i ham. Takket være denne frigjørende boken har de blitt mer grunnfestet i troen, sier hun.

En fjerde bror, som er advokat, pleier å ha Husandaktsboken med når han besøker fengslet og snakker med fangene, og han gir boken til de av sine klienter som ønsker å ta imot den. Slik spres budskapet om friheten i Kristus også inn i mørke fengselsceller høyt opp i Andesfjellene i Sør-Amerika. Måtte det nå inn i mange hjertes!

Carmen avslutter intervjuet med ønske om Guds velsignelse over vennene i Norge, og hilser spesielt dem som de traff på sin rundreise i mai i år.

BIBELHELG PÅ SOLGRY

22. - 24. SEPTEMBER 2023

Talere: *Göran Holmgren (S) og Odd Eivind Stensland*
Ledere: *John Peder Samdal (hovedleder), Roar Fossdal og Atle Barkve*

Påmelding

Via link på nll.no eller til
Atle Barkve
mobil: 976 65 369
a.barkve@gmail.com

Påmeldingsfrist: 8 september

Program

Fredag

19:00 Samling og kveldsmat
20:00 Göran Holmgren

Lørdag

10:00 Odd Eivind Stensland
11:30 Göran Holmgren
17:00 Odd Eivind Stensland
20:00 Göran Holmgren

Søndag

10:30 Odd Eivind Stensland
12:30 Middag og avslutning

MØTEKALENDER

AUGUST

23. - 27. Fogn
John Peder Samdal

25. - 27. Elverum, Engerdal og Rena
Lars Fredrik Ellingsen

31. - 3. sept. Gyland og Sira
Martin Fjære

SEPTEMBER

2. Skjæveland
Bibelskolen på Fossnes deltar

3. Fossnes*
Steinar Guddal

7. - 10. Tørvikbygd
Ingar Gangås

8. - 10. Nærbo
Finn-Widar Knutzen

9.-10. Årnes
Per Bergene Holm

10. Fossnes
Ashjørn Fosli

17. Fossnes*

22. - 24. Solgry
Göran Holmgren og Odd Eivind Stensland

22. - 24. Elverum, Engerdal og Rena
Ashjørn Fosli

24. Østre Kvelde

26. - 1. okt. Mosvik
Odd Eivind Stensland

OKTOBER

1. Årnes
Steinar Guddal

1. Fossnes*
Martin Fjære

8. Fossnes
Konrad Fjell

8. Steinsdalen
Øystein Rønbovde

11. Varhaug
Oddvar Dahl

12. - 15. Varhaug
Curt Westman

13. - 15. Seimsfoss
John Peder Samdal og Steinar Guddal

14. - 15. Langli
Bjarne Gjuvsland

15. Fossnes*
Lars Fredrik Ellingsen

17. - 22. Østre Kvelde
Gunnar Nilsson

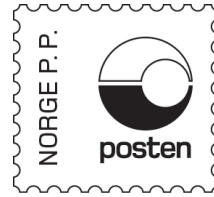
20. - 22. Elverum, Engerdal og Rena
Martin Fjære

26. - 29. Steinsdalen
Sigbjørn Agnalt

27. - 29. Høstleir for ungdom, Ersdaltun

29. Randaberg
Finn-Widar Knutzen

*Møtekalenderen er nok noe mangelfull grunnet tiden da bladet gikk i trykken.
Følg med på hjemmesiden nll.no for møter i ditt område.*

Returadresse:
Lov og Evangelium
Wikes vei 3,
3243 Kodal

ETT ER NØDVENDIG

Av Hans Erik Nissen

Du må innprente Guds ord i ditt sinn. Du må høre det om igjen og om igjen, for det er så vanskelig å fastholde ordet. Guds tanker er ikke våre.

Du synes at mange andre ting er mer nødvendig. Det er fordi du ikke fatter hva evighet er. Tanken din kan ikke romme en tid som aldri tar slutt. De bibelske beskrivelsene av helvete fyller deg med gru; men hvor forferdelig fortapelsen er, forstår du aldri til bunns. Tanken om himmelens salige fryd får gleden fram i sinnet ditt, og du er klar over at himmelen rommer en herlighet, som langt overgår det du kan forstå.

Hvis du kjente den evige virkelighet slik Jesus kjenner den, ville det bli tindrende klart for deg at det er ett – *bare ett* – som er nødvendig.

Det er ikke èn, men to muligheter i dommen. I dommen tiltaler ikke Gud alle på samme måten. Det vil være noen han kaller velsignede, andre forbannede.

Guds dom er evig. Den kan ikke endres. Derfor blir alle andre spørsmål for ingen-

ting å regne i sammenligning med Guds avgjørelse om frelse eller fortapelse.

I Guds rike er det slik at hvis jeg vil nå et mål, må jeg gå veien som fører til målet. Vil jeg til himmelen, må jeg følge veien som fører meg dit.

Og det ene som er nødvendig til frelse, er å gjøre som Maria: Sette seg ned og lytte til Jesu ord. Hun satt ikke der kritisk og vurderende. Hun mente ikke at det var noe stort ved henne. Men hun hadde funnet at Jesus talte livssalige ord. Dem måtte hun høre for å kunne leve.

Ett er nødvendig!

Det viktigste i et Guds barns liv er Herrens ord. Uten det når vi ikke himmelen, for Jesus er ett med Herrens ord. Og uten ham er det ingen frelse.

Derfor er det for deg og meg bare en ting å gjøre: Vi må ta konsekvensen av at ett er nødvendig. Vi må gi Guds ord førsteplassen i livet.

Fra *Ett er nødvendig*,
Lunde Forlag, Oslo 1991